

Asker Venstres kommunevalgprogram

2023-27

VENSTRE

Asker

Kjære Asker-velger

Venstre er det grønne og liberale partiet i Asker. Vi vil at det skal være godt å vokse opp, bo og jobbe i, og ikke minst bli gammel i Asker. Vi kjemper for å gi hvert enkelt menneske størst mulig frihet, samtidig som vi tar vare på naturen og hverandre.

Venstre ønsker et inkluderende samfunn der alle gis reelle muligheter til å leve det livet de ønsker. Vi vil at alle skal kunne ta aktivt del i samfunnet – uavhengig av bakgrunn, alder, kjønn, livssyn, funksjonsnivå og seksualitet.

Venstre er et utålmodig og samfunnsbyggende parti. Vi vil framover. Dette programmet er Venstres konkrete svar på hva vi vil i lokalpolitikken. Det handler om hvilken utvikling vi vil ha i våre lokalsamfunn, en god oppvekst, et helsetilbud rustet for fremtiden, mer natur og mindre utslipp, en frisk Oslofjord, sirkulær økonomi, nye boformer og boligbygging for alle, samferdsel, næringsutvikling – inkludert landbruk og grøntnæring, seniorpolitikk, inkludering, kultur, idrett, frivillighet og beredskap.

Vi har fått gjort mye i den kommunestyreperioden vi har vært igjennom. Og vi har satt Asker på kartet både nasjonalt og internasjonalt for vårt arbeid særlig innen klima, miljø og sirkulærøkonomi.

Vi har gjennomført viktige tiltak både for unge og eldre, og vi har kjempet for viktige kulturtiltak og nærdemokratiordninger.

Vi har fremdeles ambisjoner for et varmere, rausere og grønnere Asker og vil fortsette arbeidet for et varmt samfunn med plass til forskjeller og individuelle særpreg. Muligheter for alle og friheten til å leve egne liv sikres gjennom en god skole, gode velferdstjenester, engasjement i frivilligheten og et nyskapende næringsliv.

Jo større innflytelse Venstre får i Asker, desto enklere blir det å ta miljøvennlige valg i hverdagen.

Ved å gi din stemme til Venstre gir du også et bidrag til å utvikle Asker i en mer bærekraftig, inkluderende og nyskapende retning – og samtidig støtte opp om de liberale verdiene som vi aldri kan ta for gitt.

God lesing og godt valg!

På vegne av programkomiteen,

Elisabeth Holter-Schøyen (leder)

Venstres 10 liberale prinsipper

1. Frihet

Vårt mål er enkeltmenneskets frihet. Alle skal ha mulighet til å ha makten i eget liv – uavhengig av alder, kjønn, tro, livssyn, livssituasjon og bakgrunn.

2. Ansvar

Alle har ansvar for sine egne valg. De av oss som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

3. Fellesskap

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Grunnlaget for frie liv skaper vi best ved å respektere og ta vare på naturen.

4. Rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn bygger på fellesskap og et godt sikkerhetsnett for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne, samt bekjemper fattigdom. Fellesskap sikrer frihet og muligheter for alle.

5. Marked

Innovasjon, frihandel og rettferdig konkurranse sikrer effektiv ressursutnyttelse og økt velstand. Misbruk av markedsrett og monopoldannelser må hindres. Arbeidstakere må sikres et vern mot utnyttelse og rett til fri fagorganisering. Innsats skal belønnes og velstand fordeles.

6. Likeverd

Det er en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Det gode liv er ikke likt for alle. Vi skal møte annerledeshet med respekt og toleranse.

7. Livskvalitet

Liberal politikk skal ikke bare sikre materiell trygghet og velstand, men også fremme livskvalitet og menneskelig vekst. Gode liv skapes også gjennom kultur, naturopplevelser og åndsliv, frivillig arbeid og læring. Frihet forutsetter kunnskap. Alle har rett til å lære å lese, skrive og regne. Alle har rett til kunnskap og informasjon for å kunne bruke retten til å ytre seg i samfunnet.

8. Demokrati

Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset. Makt skal komme nedenfra. Stemmerett for alle, ytringsfrihet og organisasjonsfrihet er grunnleggende for å sikre et levende folkestyre. Politisk makt skal forankres i demokratiske institusjoner. Beslutninger skal fattes nærmest mulig den det gjelder.

9. Maktspredning

Et liberalt samfunn har fire bærebjelker: demokratiet, rettsstaten, det sivile samfunn og markedsøkonomien. Maktkonsentrasjon truer et åpent og demokratisk samfunn. Maktspredning, åpne prosesser og en fri og uavhengig presse er nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

10. Framtidstro

Det liberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger. Venstres optimisme bunner i en sterk tillit til menneskenes skaperkraft. Vi tror på at det i fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt – for alle.

Innhold

1.	GRØNNE OG LEVENDE LOKALSAMFUNN _____	S. 05
2.	UNG I ASKER _____	S. 10
3.	ET HELSETILBUD RUSTET FOR FREMTIDEN _____	S. 14
4.	MER NATUR, MINDRE UTSLIPP _____	S. 17
5.	SIRKULÆR ØKONOMI _____	S. 24
6.	NYE BOFORMER OG BOLIGBYGGING FOR ALLE _____	S. 25
7.	SAMFERDSEL – GRØNNE, EFFEKTIVE OG TRYGGE LØSNINGER _____	S. 27
8.	FLERE GRØNNE JOBBER DER FOLK BOR _____	S. 29
9.	SENIOR I ASKER _____	S. 31
10.	INKLUDERING OG MULIGHETER FOR ALLE _____	S. 32
11.	KULTUR, IDRETT, FRIVILLIGHET – LENGE LEVE! _____	S. 33
12.	BEREDSKAP – ALLE MÅ BIDRA! _____	S. 35

1. Grønne og levende lokalsamfunn

Venstre mener at byene og tettstedene i Norge både skal være gode steder å bo og vokse opp, og ta sin del av ansvaret for en bærekraftig utvikling. Næringslivet, frivilligheten, lokaldemokratiet, kultur og innbyggerne spiller på lag for å lage løsninger som gir plass til alle og lar hver enkelt av oss leve i tråd med egne ønsker, evner og behov – samtidig som vi tar vare på naturen og det biologiske mangfoldet.

Askers store potensiale er i de mange unike tettstedene. Vi vil arbeide for sterke lokalsamfunn i hele Asker, hvor folk får utfolde seg, har gode møteplasser for alle generasjoner og et bredt og variert fritidstilbud.

Fremtidens sentrum og tettsteder i Asker skal utvikles etter prinsipper om bærekraft og livskvalitet for innbyggerne. Det må bygges variert, med en god fordeling av boliger, handel og servicefunksjoner, som gir gode opplevelser. Kvalitet i by- og stedsutvikling må bety et sterkt fokus på arkitektur som må stå i samsvar med eksisterende bebyggelse. Leiligheter må bygges med ulik størrelse. Solforhold og viktige siktlinjer skal i størst mulig grad sikres, og det skal være rik tilgang på lekeplasser, grønne lunger, sammenhengende grønne korridorer og turstier.

Gode lokalmiljø har også et mangfold av aktiviteter, slik at alle finner noe de kan trives med. Venstre mener at hvis kulturen, idretten og frivilligheten får frihet til å utfolde seg, får vi et mer mangfoldig tilbud for innbyggerne. Kommunen spiller samtidig en viktig rolle i å legge til rette for både organiserte og egenorganiserte aktiviteter, og et trygt og attraktivt uteliv.

Asker Venstre vil:

- ✓ **sørge for at tettsteder over hele kommunen er gode bo- og oppvekstmiljøer**
- ✓ **sette innbyggernes ønsker og behov i første rekke i stedsplanlegging**
- ✓ **satse på fellesskapsarenaer som skolen, kulturen, arbeidslivet, idretten og frivilligheten**
- ✓ **gi plass til alle ved å fremme inkludering og integrering, samt ved å bekjempe diskriminering**
- ✓ **sørge for medvirkning i stedsutviklingen, og gi alle mulighet til å si sin mening om utviklingen av sine boområder**
- ✓ **jobbe for gode kollektivtilbud til alle deler av Asker**

Asker sentrum - et attraktivt møtested for alle

Asker sentrum er ideelt for en byutvikling med sin plassering ved en av landets beste jernbanestasjoner. Ny utvikling må bygge videre på det som er noe av Asker sentrums suksess til nå – en god balanse mellom butikker innendørs og solfylte gater og torg med liv og handel.

Asker Venstre vil:

- ✓ **utvikle Asker sentrum som grønn og attraktiv med en mangfoldig kombinasjon av, boliger, kafeliv, handel, kultur og idrett og møtesteder**
- ✓ **ha en balansert utbygging med høyder tilpasset dagens bebyggelse og siktlinjer**

- ✓ **ivareta sentrumshandelen på gateplan**
- ✓ **ivareta Askerelvas biologiske mangfold gjennom sentrum**
- ✓ **bevare Askerparken, Drengsrudbekken og idrettsanlegg på Føyka**
- ✓ **videreutvikle næringsområder i nærheten av stasjonen**
- ✓ **arbeide for at Strøket og Bankveien holdes bilfrie på lørdager**

Holmen – sjø, kultur og handel

Holmen har et potensiale for videre utvikling. Holmens unike plassering med sjølinje og Neselva, kystkultur, gammel bebyggelse på Landøya, og med siktlinjer til Skaugumåsen må være førende elementer i utviklingen av området. Det betyr at vi ikke ønsker en massiv bebyggelse ned mot sjøen og vassdraget, eller store utfyllinger i havnebassenget. Kyststien går langs fjorden gjennom Holmen. Ny E-18 har stor betydning for utviklingen ved at trafikken kan føres utenfor tettstedet. Dagens E-18 blir lokalvei til Nesbru og vil avlaste Fekjan. Holmen er et viktig nærområde for de mange utbyggingsprosjektene langs/nær Billingstadsletta.

Asker Venstre vil:

- ✓ **begrense utbygging ved Neselva og strandsonen mellom Neselva og Holmen Bad for å beholde landskapsformen sett fra sjøen og gi innbyggerne siktlinjer til sjø og til åsene**
- ✓ **bevare grøntområdet ved Holmenskjæret for allmennheten og uten opplagsplass på grøntområdet**
- ✓ **at ekspressykelveien legges på gamle E18 fra Holmen til Nesbru for å unngå at Fekjan blir en hovedsykkelvei til Oslo som krever nye tiltak langs Neselva**

Borgen

Borgen er en «bydel» med mange innbyggere i et område som strekker seg fra Asker sentrum til foten av Vardåsen. Bussforbindelsen og Bondivann togstasjon er viktige, selv om deler av området har gangavstand til sentrum.

Asker Venstre vil:

- ✓ **videreføre lokalmiljøtiltakene fra Borgen-prosjektet**
- ✓ **jobbe for idrett og aktivitetspark, oppgradering av gamle fotballbaner og en idrettshall med aktivitetsrom**
- ✓ **bevare Borgens grønne preg**
- ✓ **jobbe for en skiløype/turløype rundt Vardåsen som en helårs destinasjon med trygg tilkomst fra togstasjonen på Gullhella, Vardåsen alpinbakke, Vardåsen kirke og Dikemark**
- ✓ **lage mulighetsstudie for et destinasjonssenter på Gullhella som forlengelsen av alpinbakken**

Høn/Landås/Fusdalsskogen

Området strekker seg fra Asker sentrum til Høn stasjon og er planlagt med ca. 1700 boliger i hovedsak leiligheter i 4 – 7 etasjes blokker. Ca. 200 er ferdigstilt og noe er under bygging. Resterende er områderegulert inkludert nærsenter, barneskole, idrettshall og to mindre fotballbaner.

Reguleringsplanen for Landås L3 – L6 antas vedtatt i 2023. Deler av kommunens areal på Hønsjordene er solgt, men det gjenstår kommunal eiendom som kan/bør revurderes. Kulturminne Folabrua over den gamle togtraséen er bevart, men lokaltogetbanen stenger mulighet for turvei til sentrum.

Asker Venstre vil:

- ✓ **vurdere lokal pendlerbuss til sentrum ved ferdigstillelse av nærsenteret**

- ✓ **balansere utvikling av nærsenteret i forhold til nærheten til Asker sentrum**
- ✓ **vurdere helsehus og sykehjem på nærsenteret**
- ✓ **ha store forventninger til god arkitektur, bokkvalitet, støybeskyttelse mot E18 og lokale møteplasser før vedtatt reguleringsplaner for delområdene og godkjent rammesøknad**
- ✓ **jobbe for at den gamle togtraséen fra 1872 kan brukes som turvei fra Landås til sentrum via Perlen**

Heggedal – stasjonsby med kvalitet og historie

Heggedal har fått et nytt sentrum med boliger, handel, parkeringskjeller og et flott torg ved Kistefosdammen. Reguleringsplanen fra 2010 gir mulighet for utvikling av Heggedal Vest. Det planlegges et sykehjem på industritomten ved innkjøringen til sentrum og med utsikt til Gjellumvannet.

Asker Venstre vil:

- ✓ **jobbe for at sykehjemmet forseres for å trygge korte ventelister**
- ✓ **følge opp planen for fornyelse og utbygging av Heggedal Vest**
- ✓ **ta godt vare på Hegga, Verkenselva, Grodalselva, Kistefosdammen og Gjellumvannet**
- ✓ **ta vare på og utvikle gamle ferdselsveier i området som gir rundturer og styrker forbindelsene mellom Asker nord via Røyken til Hurum**
- ✓ **jobbe for en turveibro over Verkenselva med tilknytning til gammel ferdselsvei.**
- ✓ **ha gode tilbud til ungdom i Heggedal**
- ✓ **støtte arbeidet med issikkerhet og skøyte/skiløyper på Gjellumvannet og bidra med bryggeanlegg**

Dikemark – kulturnæring og nytt liv i gamle bygg

Dikemark har en lang og unik historie med bygninger og parkanlegg og store naturområder. Asker Venstre ønsker en helhetlig utvikling av Dikemark med nytt liv tilpasset stedets egenart.

Asker Venstre vil:

- ✓ **skape nytt liv i byggene på Dikemark med transformasjon til boliger, næring, høyskole, kultur, idrett, for eksempel for kunstnere og kreative næringer**
- ✓ **bevare det unike landskapet på Dikemark, og vurdere deler som et landskapsvernområde**
- ✓ **at kommunen må intensivere dialogen med grunneier Oslo kommunen samt Oslo Universitetssykehus (OUS) for å løse stillstanden**
- ✓ **videreutvikle Dikemark museum**

Vollen – kystkultur, polarhistorie og nisjehandel

Vollen har i dag mange kvaliteter som nisjehandel, museum, marina, badesteder og en fin kyststi. Venstre ønsker ingen større utbygging i Vollen, men vil legge til rette for videreutvikling av stedet i tråd med dagens kvaliteter.

Asker Venstre vil:

- ✓ **videreføre støtte til Oslofjordmuseet**
- ✓ **videreføre støtte til nærmiljøsentralen, Vollen Vel og andre initiativ for å øke frivillig engasjement i området**

Slemmestad – plussby med utslippsfri hurtigbåt

Slemmestad står foran en svært spennende stedsutvikling med boligområder og handel- og næringsliv. Det må skapes liv i de nye områdene med lokale arbeidsplasser og yrende kulturliv.

Venstre vil jobbe for ambisjonen om en Plussby, som betyr å lage et bysentrum som produserer mer energi enn det forbruker. Slemmestad skal bli en levende by med gode ute- og rekreasjonsarealer i tilknytning til sjøen og til den nye byen.

Tilknytningen inn mot både Asker sentrum og mot Oslo må styrkes, og det er naturlig å bruke Oslofjorden mer og bedre som en transportåre.

Asker Venstre vil:

- ✓ **få på plass utslippsfrie hurtigbåter, og utvide tilbudet med flere og hyppige avganger**
- ✓ **utvikle kulturtilbudet med videre satsing på Kulturskolen, Slemmestad bibliotek, geologisenter og cementmuseum, konsertlokaler med mer**
- ✓ **ta vare på Bøbekken gjennom Slemmestad**
- ✓ **bevare Tåjeskogen**
- ✓ **arbeide for gang- og sykkelvei mellom Nærsnes og Slemmestad**

Røyken – grønn og urban sentrumsutvikling

Røyken er utpekt som område for fortetting rundt kollektivknutepunkt. Med sin sentrale beliggenhet og tilknytning til togstasjon, bussforbindelse, E134, kjøpesenter, alders- og sykehjem og Røykenbadet har stedet et stort potensiale. For å skape et mer bymessig Røyken sentrum må området gis en høyere utnyttelsesgrad, mer variert arealbruk, samt bedre romslige og funksjonelle forbindelser.

Stedets identitet og karakter skal samtidig ivaretas når området fortettes og transformeres. Det innebærer at historiske bygningsmiljøer må ivaretas og integreres med nye nabolag som inngår i en ny stedstilknyttet identitet og karakter. En videre utvikling av sentrum bør gi mulighet for arbeidsplasser/ gründermiljøer og en ønsket utvidelse av arbeidsplasser ved Bråset/Røykenbadet. Venstre har tatt initiativ til å se på

muligheten for å regulere et område til bærekraftig byggefelt med aktivhus etter inspirasjon fra Hurdal Eco Village.

Asker Venstre vil:

- ✓ **utvikle Røyken sentrum og områdene rundt til et attraktivt, grønt og urbant sentrum med en styrking av kontakt mellom boligområder og sentrumsområdet og stasjonen**
- ✓ **tilrettelegge for næringsutvikling for mindre arbeidsmiljøer**
- ✓ **regulere et område til bærekraftig byggefelt med vektlegging på bygningsmessig bærekraft, grønne kvaliteter, grønn mobilitet og muligheter for lokal matproduksjon**
- ✓ **ta vare på Hegga og vegetasjonen langs Hegga og utvikle gode parker og møteplasser på flomslettene**

Holmsbu og Rødtangen – kunst og sjøidyll

Holmsbu/Rødtangen-området er sommeridyll med tallrike hytter, men også med en lokalbefolkning som trenger et velfungerende bomiljø året rundt. I noen hektiske sommermånedene øker trafikken på de smale veiene uforholdsmessig mye, og dette belaster sentrum. Holmsbu og Støa er kjent for et rikt kunstmiljø, historisk av nasjonal betydning men levende også i dag. Området er rikt på vakre bygningsmiljø, naturreservater, fornminner og kulturminner, og all utvikling her må skje med ytterste varsomhet.

Asker Venstre vil:

- ✓ **sikre og styrke Holmsbu Kunstmuseums posisjon lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt**
- ✓ **videreutvikle arbeidet med Kulturminneplanen for Rødtangen og sørge for at kunnskapen om området når et bredt publikum**

gjennom et samarbeid med andre aktører i området

- ✓ **ta vare på Holmsbu kirke med utsmykningen av Holmsbumalerne**
- ✓ **ha et stedstilpasset reiseliv som ivaretar de fastboende og gir et næringsgrunnlag for helårs bosetning**
- ✓ **at tiltak på eksisterende hytter skal underordne seg lokal byggeskikk og stedets unike kvaliteter**
- ✓ **at nye hytter skal bygges som fortetting i eksisterende hytteområder**

Spikkestad – fra landbruk til stasjonsby og knutepunkt

De siste årene har Spikkestad blitt et tettsted i vekst. Historisk har Spikkestad hatt sin forankring i landbruksaktivitet og en lang periode med flere teglverk. I dag er Spikkestad et knutepunkt med start for Spikkestadbanen og nærhet til E134. For Venstre er det viktig at den videre veksten bygger opp om det levende sentrum som bygges rundt Teglen og Spikkestad torg. Veksten har fram til nå vært begrenset av fremdriften i ny løsning for rensing av avløp fra området.

Asker Venstre vil:

- ✓ **fortsette arbeidet med god sentrumsutvikling**
- ✓ **legge vekt på at innbyggertorget på Spikkestad blir en arena som kan tilføre ny aktivitet**
- ✓ **fortsatt satse på samspillet mellom idrettslag og kommunen. Dette gjelder både i utviklingen av området ved Spikkestad ungdomsskole og ROS-Arena, og ved Spikkestad barneskole og skistadion/Kjekstadmarka**

Klokkarstua – kulturminner og kultursenter

Klokkarstua er det gamle kommunesenteret i Hurum. Kirken, Hovtun og Prestegårdsalleen er et viktig

landskapsbilde, som for mange er selve symbolet på bygdas historie. Klokkarstua er et velfungerende lite lokalsamfunn med innbyggere som har lang tradisjon for å samle seg om fellestiltak og løfte i flokk.

Asker Venstre vil:

- ✓ **ivareta og styrke kulturminner og bomiljøet rundt Hurum kirke**
- ✓ **sørge for varig vern av Festningsverket og «ryggen» på Verket**
- ✓ **støtte opp under kulturhuset på Hovtun**
- ✓ **jobbe for bedre kollektivløsninger fra området ved Klokkarstua**
- ✓ **prioritere trafikksikringstiltak langs fylkesveien fra Steinerskolen til Verket**
- ✓ **støtte idrettsmiljøet rundt Huringen og Hovenga**

Tofte og Filtvet – modernisert industri og ny vekst

Tofte gjennomgår en transformasjon. Stedet vokste fram rundt papirindustrien som hadde sin virksomhet her i over hundre år. Etter nedleggelsen av tidligere industri, har nye krefter kommet til. Flere småbedrifter har etablert seg og barnefamilier har flyttet til.

Tofte preges i dag av en kulturell oppblomstring, økte boligpriser og økt bolyst, men stedet har fortsatt plass til og trenger flere fastboende. I takt med at flere nye boligprosjekter er godkjent eller under planlegging/bygging, er det viktig å etablere flere arbeidsplasser. Det er plass til mange små og mellomstore bedrifter.

Med sin beliggenhet ved Oslofjorden og flotte strender har Tofte og Filtvet blitt et stadig mer populært utfartssted for den nye kommunens innbyggere. Friluftsliv og rekreasjon er stikkord for etablering av kort- og langreist reiseliv.

Det går mye tungtransport på dårlige veier på Hurumhalvøya. Pendlere har en lang arbeidsreise. Faren for ulykker er stor.

Dobbel Oslofjordtunnel og E-134 i tunnel fra Spikkestad er under prosjektering og vil med tiden gi kortere pendlervei både til og fra Tofte. Forlengelse av hurtigbåten kan redusere veitrafikken og være en attraktiv reisevei. Kryssing av Oslofjorden vil gi mulighet for økt utveksling med Akershus.

Asker Venstre vil:

- ✓ **utvikle lokale arbeidsplasser som gir folk muligheten til å bo og arbeide lokalt**
- ✓ **ivareta den unike kystlinjen ved Tofte og Filtvet og befolkningens tilgjengelighet til sjøen**

- ✓ **ha en lokalt forankret stedsutvikling**
- ✓ **styrke Tofte som et av Hurumhalvøyas lokalsentre**
- ✓ **arbeide for bedre kommunikasjon til Tofte, spesielt på fjorden. Dette gjelder også for godstransport**
- ✓ **satse på kultur- og opplevelsesbaserte næringer**
- ✓ **støtte tiltak som kan gi nye turveier for gange, sykkel og ski**

2. Ung i Asker

En god oppvekst varer hele livet

En av de viktigste oppgavene i samfunnet er å sørge for at barna får en god oppvekst. En trygg barndom med både lek og læring legger grunnlaget for et godt voksenliv. Barnehagene og skolene er de viktigste institusjonene i samfunnet som gir rammene for barnas utvikling, individuelt og sosialt.

Asker skal være et sted som gir alle en god oppvekst med et rikt fritidstilbud. Venstre vil forebygge utenforskap, mobbing, prestasjonspress og psykiske utfordringer blant barn og unge. Venstres mål er at unge i Asker skal oppleve en frihet til å utvikle sin individualitet og sine talenter.

En barnehage med rom for alle

Barnehagen har blitt småbarnas viktigste arena for lek og læring. Her tilbringer de det meste av sin våkne tid mellom første og sjette leveår.

Barnehagepedagogene skal ha tid til å se hvert enkelt barn og dets behov. I barnehagen skal barn få støtte og omsorg, så vel som fysiske ferdigheter og sosial trening.

Inkludering og mestring er sentralt for at barn skal ha en god barnehagehverdag. Tidlig innsats og forebyggende arbeid fra kommunen må starte allerede i barnehagen. Barnehagen og kommunens hjelpe- og velferdstjenester må jobbe sammen for å legge til rette for gode lekemiljøer, godt tilpasset alle barna i barnehagen.

Asker Venstre vil:

- ✓ **sørge for at barnehagene har nok ressurser til å hente inn vikarer ved sykdom og i ferier**
- ✓ **utvikle utearealer som er store nok til å gi barna tilgang til varierte sanseopplevelser, naturkontakt, fysisk utfoldelse for ulike aldersgrupper og sosialt samvær i trygge omgivelser.**

- ✓ **sikre en forsvarlig finansiering av private og ideelle barnehager**
- ✓ **gi barnehageansatte tilbud om kurs og videreutdanning**
- ✓ **sørge for særskilt satsning på opplæring i de yngste barnas behov**
- ✓ **ha løpende barnehageopptak, for mulighet til å begynne i barnehagen etter endt foreldrepermisjon**
- ✓ **sikre at kommunens arbeid med tidlig innsats starter i barnehagene**
- ✓ **styrke alderstilpasset opplæring for barn om kropp, identitet og følelser fra og med barnehagen**
- ✓ **jobbe for å øke andelen mannlige barnehagelærere**
- ✓ **styrke samhandlingen for overføring av informasjon om barnets faglige nivå og utvikling i overgang fra barnehage til skole**
- ✓ **søskenmoderasjon til familier som har barn både i barnehage og skolefritidsordning**

En fremtidsrettet og inkluderende skole

Barn møter skolehverdagen med nysgjerrighet og lærelyst. Skolens viktigste samfunnsoppdrag er å gi alle mulighet til å erverve kunnskaper og ferdigheter for et framtidig yrkesliv, samt være deltakende samfunnsborgere. Venstre mener at skolen må ta inn over seg endringene i samfunnet, og forberede elevene på fremtiden. Klimabevissthet, toleranse og medborgerskap er sentrale emner.

Dyktige og motiverte lærere er nøkkelen til en god skole. Lærerne trenger gode betingelser for å legge til rette for kvalitet i opplæringen. Dette krever tydelig ledelse, hensiktsmessige skolebygg, et godt fagmiljø og oppdaterte kunnskaper om fag og pedagogikk. Nasjonale prøver, kartlegging og rapportering skal ikke gå på bekostning av tid med elevene.

Inkluderende skolemiljøer, godt tilpasset den enkelte elev, er en forutsetning for at alle skal oppleve mestring i hverdagen. De elevene som har ekstra utfordringer, må oppdages og få tilpasset skolehverdagen tidlig i størst mulig grad innenfor rammene av den ordinære undervisningen. Hjelpetjenestene må være mye til stede ute i skolene og jobbe sammen med skolens ansatte, for at alle elever skal oppleve å være en del av et læringsmiljø.

Mat er viktig for læring. En felles skolelunsj er viktig både ernæringsmessig, av sosiale årsaker og som folkehelseiltak. Flere skoler i Asker har allerede et tilbud om frokost, skolelunsj eller begge, og har gode erfaringer. Venstre ønsker at flere skoler i Asker skal kunne tilby et skolemåltid.

Venstres skolepolitikk legger til grunn at hver elev er unik og har sine egne evner og behov. Fleksibel skolestart er et virkemiddel for å ta hensyn til hvert barns individuelle utvikling. Venstre mener at Asker bør gå i spissen for å utvikle varierte skolestartsordninger.

Asker Venstre vil:

- ✓ **utvide ordningen med trivselskoordinatorer til alle skoler**
- ✓ **arbeide for fleksible skolestartordninger tilpasset det enkelte barn**
- ✓ **mykne opp starten på grunnskolen ved bruk av metoder som lekbasert læring**
- ✓ **ha lite testing i barneskolen og fokusere mer på muntlig-praktiske lærings- og vurderingssituasjoner**
- ✓ **ha mer tid til lek og fysisk aktivitet i skolen**
- ✓ **satse på ungt entreprenørskap**
- ✓ **jobbe systematisk for gode overganger - barnehagen og skolen, og barne- og ungdomsskolen**
- ✓ **jobbe for å videreutvikle Askers tverrfaglige arbeid med tidlig innsats i skolen**

- ✓ **legge til rette for at de kommunale hjelpetjenestene er mye til stede ute på skolene**
- ✓ **legge til rette for at PPT kan jobbe mer med kompetanse- og organisasjonsutvikling i skolene**
- ✓ **gi god alderstilpasset seksualitetsundervisning gjennom hele skoleløpet gjennom samarbeid med helsetjenestene**
- ✓ **styrke svømmeundervisningen, slik at alle lærer å svømme i løpet av barneskolen**
- ✓ **tilby leksehjelp med pedagogisk kompetanse**
- ✓ **legge til rette for at flere skoler i Asker kan tilby et skolemåltid**
- ✓ **lære barn og unge teknikker for å mestre stress**
- ✓ **styrke opplæringen i økonomi, arbeid og CV-søking**
- ✓ **innføre en prøveordning der eleven selv velger vanskelighetsgrad i faget**
- ✓ **åpne for å kunne ta om igjen eller hoppe over klassetrinn dersom nivå og faglig utvikling tilsier det**
- ✓ **styrke tilbudet om forserte løp og legge til rette for at elever kan ta færre fag over lengre tid**
- ✓ **ha gratis SFO for lavinntektsfamilier**
- ✓ **tilrettelegge for et sterkere samarbeid mellom fritidsaktiviteter og skole, spesielt i barneskolen**
- ✓ **gi KS og staten tydelige signaler om nødvendigheten av å rekruttere og beholde profesjonsutøvere i skolen**

nøkkelfaktor for å bistå barn og unge som trenger det.

Mange unge opplever at hverdagen er krevende. Psykiske helseplager er økende blant unge, og i løpet av pandemien har mange fått større problemer enn før. Alle skoler, uavhengig av størrelse, bør ha minst en helsesykepleier tilgjengelig hver dag. Vi vil intensivere arbeidet med tidlig innsats og legge til rette for økt tverrfaglig samarbeid. Også barnehagene bør ha tilbud i form av faste kontaktpersoner hos helsesykepleierteamet.

Skolelegetilbudet er tatt bort. Venstre vil ha en evaluering av konsekvensene dette har gitt for skoleelevene i Asker. Med flere kommunalt ansatte fastleger vil de også kunne bidra mer inn i skolehelsetjenesten.

Asker Venstre vil:

- ✓ **jobbe for at fylkeskommunen øker tilstedeværelsen av helsesykepleiere på de videregående skolene**
- ✓ **fortsatt tilby gratis prevensjon for skoleelever, allerede fra ungdomstrinnet**
- ✓ **tilby gratis sanitetsprodukter for skoleelever**
- ✓ **stimulere til tett kontakt og samarbeid mellom pedagogisk psykologisk tjeneste og skolene**
- ✓ **fortsette og videreutvikle helsestasjon for ungdom**
- ✓ **styrke skolehelsetjenesten med flere helsesykepleiere tilstede på alle ungdomsskolene**
- ✓ **sørge for at helsetjenesten er tilgjengelig hver dag på skolen**
- ✓ **rekruttere flere menn inn i skolehelsetjenesten**

Skolehelsetjenesten, psykisk helse og et godt elevmiljø

Helsesykepleier har en svært viktig funksjon med å sikre barn og unges fysiske og mentale helse. Helsefaglig tilstedeværelse i skolehverdagen er en

Aktiv oppvekst

Fysisk inaktivitet og overvekt tiltar i befolkningen, også for den oppvoksende generasjon. Manglende kollektivtilbud flere steder i kommunen gjør ungdommene avhengige av ressurssterke

og engasjerte foreldre for å delta i aktiviteter, og dette rammer særlig lavinntektsfamilier. Mange starter med idrett, men faller fra når de kommer i tenårene og konkurransepresset øker. Venstre vil tilrettelegge for og stimulere til fysisk aktivitet og et mangfoldig fritidstilbud i hverdagen for barn og unge.

Asker Venstre vil:

- ✓ utvikle skolegårdene for fri aktiv lek i og utenfor skoletiden
- ✓ åpne gymsaler og idrettshaller for aktivitet etter skoletid, i samarbeid med frivilligheten og idretten, etter modell Åpen Hall i Røyken og Fun Friday i Asker
- ✓ gi aktivitets- og kontingentstøtte til barn fra lavinntektsfamilier, som gjennom Aktivitetskortet
- ✓ styrke kollektivtilbudet i hele Asker for å være tilpasset barn og unges behov
- ✓ støtte initiativer til fritidsaktiviteter i lokalmiljøet rettet mot barn og unge
- ✓ støtte lokale initiativ for å bedre nærmiljøet
- ✓ senke prisen på kulturskolen og utvide antall plasser
- ✓ skape et spisset tilbud for ungdom på innbyggertorgene, inkludert vurdere utvidet åpningstider (kveldsåpent)
- ✓ opprette møteplasser med innendørsmulighet
- ✓ opprette digitale fritidsklubber

En inngang i arbeidslivet

Venstre har som mål å redusere frafallet i skolen og få flere til å fullføre videregående opplæring. Dette krever felles innsats fra stat, fylkeskommune, kommune, skole og næringsliv, og må starte i grunnskolen og barnehagen.

Flere kommuner har igangsatt forsøk med et 11.-skoleår, hvor elevene får prøve ulike yrker, forbedre karakterer og øke motivasjonen til å gjennomføre

videregående skole. Vi mener dette bør være noe alle ungdommer kan velge etter behov, og ikke bare et tilbud til de som står svakt faglig eller har definerte utfordringer.

Asker Venstre vil:

- ✓ ha flere lærlingplasser i offentlig og privat sektor
- ✓ etablere flere muligheter for fagutdanning i kommunen, med kortere reisevei
- ✓ videreføre og videreutvikle samarbeidsprosjekter mellom NAV og næringslivet, som for eksempel strandryddeprosjektet Fjorden Ren, med sikte på å sysselsette unge arbeidsledige
- ✓ opprette og beholde flere lavterskel arbeidsplasser i kommunen, som kan være et springbrett inn i arbeidslivet for unge mennesker uten utdanning
- ✓ styrke kontakten mellom yrkesveiledningen i skole og næringslivet
- ✓ sikre at de som trenger særskilt tilrettelegging i videregående opplæring, får en så god overgang fra ungdomsskolene i Asker som mulig
- ✓ sørge for at det finnes mulighet til å benytte alternative opplæringsarenaer til den ordinære skolen
- ✓ innføre et frivillig 11. skoleår mellom grunnskole og videregående skole
- ✓ ha flere besøksdager og uker der eleven selv arbeider gjennom ungdomsskolen

3. Et helsetilbud rustet for fremtiden

Asker er nå en stor kommune, og en av fordelene det gir, er at vi nå kan etablere større fagmiljøer. Det gir mer robuste tjenester for innbyggerne og større stabilitet i bemanningen. Det må vi klare å dra nytte av, samtidig som vi beholder nærheten til innbyggerne.

I noen tilfeller er det viktig å ha et fysisk tilbud i folks nærmiljø, som med helsestasjoner, mens i andre tilfeller kan man via digitale hjelpemidler møte kommunen og få hjelp som letter hverdagen.

Ny lokal legevakt i Asker

Legevakt er det naturlig at vi håndterer selv i en så stor kommune. Det er en viktig lovpålagt oppgave å kunne tilby medisinsk hjelp til alle som «ikke kan vente til neste dag». Legevakten skal også kunne håndtere akuttmedisin i samarbeid med helseforetakene.

Til nå har vi samarbeidet med Bærum kommune og har beholdt en liten legevakt på Bråset som nå dekker gamle Røyken og Hurum kommuner. Venstre ønsker en ny lokal legevakt. Vi ønsker en samlokalisering av legevakt og et “helsehus”, der vi har mange av de døgnbaserte kommunale helsetjenestene. Dette kan være hjemmesykepleie, tilbud innen rus og psykiatri, sosiale tjenester og barnevernsvakten.

I dag har fastlegene vakter på legevakten i tillegg til sine allerede lange arbeidsdager. Venstre ønsker at kommunen i større grad ansetter egne leger på legevakten. Vi mener det vil gi større stabilitet, mer fornøyde leger, et bedre fagmiljø med høyere kompetanse og lettere rekruttering til fastlegeordningen. Det vil også medføre et bedre og forsterket samarbeid med ambulansetjenesten, og man kan utvikle akuttmedisinske team.

Fastlegeordningen

Fastlegeordningen er grunnfjellet i helsevesenet. Med en godt fungerende fastlegeordning unngår man unødvendige sykehusinnleggelses og sparer samfunnet for store summer. I Asker har vi tidligere ikke hatt problemer med å rekruttere leger til ordinære fastlegehjemler, men i det siste har også vi merket at det er vanskelig å få tak i kvalifiserte leger. Dette er en problemstilling vi må ta tak i nå, før også våre innbyggere står uten fastlege.

Venstre ønsker derfor at vi ser på løsningene man har funnet i Tromsø og i Seljord, med en blanding av kommunalt ansatte leger, økt driftstilskudd, dekning av sykedager og kurs. Med flere kommunalt ansatte leger på legevakten, vil også fastlegene få færre vakter.

Asker Venstre vil:

- ✓ **ha lokal tilstedeværelse i hele kommunen, spesielt rundt helsestasjoner, forebygging og lavterskeltilbud**
- ✓ **øke bruken av digitale hjelpemidler, for at helsehjelp skal være tilgjengelig i hele kommunen, og for at eldre skal kunne bo og trives i eget hjem så lenge som mulig**
- ✓ **starte arbeidet med ny legevakt i kommunen, gjerne samlokalisert i et “helsehus” som huser de fleste av kommunens døgnbaserte tjenester**
- ✓ **ha flere kommunalt ansatte leger på legevakten**
- ✓ **innføre ordninger for fastlegene som gir oss en stabil og godt fungerende tjeneste for alle innbyggere**

- ✓ **ha flere kommunale fastlegekontorer, spesielt for de innbyggerne som ikke har rett til å velge fastlege**
- ✓ **at Asker etablerer flere stillinger for allmennleger i spesialisering (ALIS)**
- ✓ **at Asker kommune skal være en foregangskommune i å ta i bruk velferdsteknologi**

Bemanningsutfordringene i helsesektoren – riktig bruk av kompetanse

Utdannede helsepersonell er allerede nå en knapphetsressurs i samfunnet. I Norge vil vi de neste 40 år få 250 000 eldre over 80 år, dette ifølge Helsepersonellkommisjonen. Kommunene kjemper om helsepersonellet, og det blir stadig vanskeligere å fylle ledige stillinger. Det blir derfor stadig viktigere å beholde de helsepersonell man har og se på hvordan man kan legge til rette for at de blir værende.

Lønn er et vesentlig virkemiddel både for å rekruttere og beholde, men man må også se på organisering av virksomhetene og fordeling av oppgaver mellom de ulike yrkesgruppene. Det er også viktig at det ikke opprettes unødvendige lederstillinger, noe som kan gå ut over øvrig bemanning.

Noen av oppgavene i våre institusjoner som ikke er direkte helsehjelp, kan overtas av andre medarbeidere. Kjøkkenerverter kan ta seg av smøring av smørbrød, lage lunsj og vaske opp. Helsepersonell bør heller ikke bruke av sin tid til å vaske tøy.

Fysio- og ergoterapi bør være tilgjengelig. Store helsehus bør ha flere yrkesgrupper som blant annet kan ta seg av merkantile oppgaver og annet ikke pasientnært arbeid.. Slike tiltak vil frigjøre tid slik at helsepersonell kan gjøre det de skal ha fokus på, nemlig å yte god helsehjelp. Riktig bruk av kompetanse er helt vesentlig.

Asker Venstre vil

- ✓ **jobbe for at pensjonerte helsepersonell kan jobbe deltid i det offentlige uten å få varig avkorting i pensjonen**
- ✓ **jobbe for at andre enn helsepersonell kan utføre oppgaver som ikke er direkte helsehjelp i våre institusjoner og boliger**
- ✓ **støtte at de som ønsker 100% stilling skal få det**

Tidlig innsats

Vi skal ha gode tilbud for de som har behov for helsehjelp, men det beste er å unngå, eller i alle fall utsette, behovet for helsetjenester. For å oppnå dette må vi gjøre det enkelt for innbyggerne å ta grønne, helsemessig gode valg i hverdagen. God tilgang til lavterskeltilbud som Frisklivssentralen, Aktiv på dagtid, helsestasjonene og andre tiltak må sikres. Kommunen må samarbeide godt med frivilligheten, som alle idrettslagene vi har i kommunen, NaKuHel og andre som arbeider for folkehelsen i kommunen.

Ernæringsfysiologer, fysioterapeuter, ergoterapi- og logopedtilbudet

Livsstilssykdommer som overvekt og andre spiseforstyrrelser øker, og med det følger et økt behov for helsetjenester. Ernæringsfysiologene kan også tilknyttes skolehelsetjenesten så man kan sette inn tiltak før eventuelle problemer med overvekt og spiseforstyrrelser får utvikle seg.

Fysioterapitilbudet i kommunen må utvides. I en større kommune er det enklere å få tak i behandlere med spesialkompetanse, og det må vi dra nytte av. Vi trenger flere manuellterapeuter, barnefysioterapeuter og psykomotorisk fysioterapi.

Ergoterapi- og logopedtilbudet er ikke lovpålagte oppgaver, og dermed er disse

faggruppene underprioritert i kommunen, og ventetider er lange. Disse faggruppene er spesielt viktige for eldre helsen, i både rehabilitering og forebyggende tiltak.

Asker Venstre vil:

- ✓ **vil kartlegge og lage en plan for terapitilbudet i Asker**
- ✓ **øke bemanningen, tildele flere driftstilskudd – også private terapeuter – og stimulere til tilleggskompetanse**

Helsestasjon og bedre barselomsorg

Helsestasjonene er en viktig støtte for å fange opp helseproblemer, forebygge og ha lavterskeltilbud – spesielt til familier. Venstre ønsker å styrke helsestasjonenes funksjoner, samt øke bemanningen. Vi ønsker å se på utvidede åpningstider og sørge for at tilbud om hjemmebesøk etter fødsel gis automatisk, i tråd med de nasjonale retningslinjer

Det er kommunen som har ansvaret for å følge opp familien og den nyfødte når de kommer hjem fra sykehuset. Med stadig kortere liggetid på sykehuset etter fødsel øker behovet for hjelp og støtte når man kommer hjem, blant annet for å forebygge fødselsdepresjoner. Venstre vil styrke fødsels- og barselomsorgen i kommunen. Det innebærer et nærere samarbeid med fastlegene, helsestasjonene og spesialisthelsetjenesten/ barselavdelingene.

Asker Venstre vil:

- ✓ **tilby nye familier en oppfølgingssamtale der mors og fars mentale helse er tema i løpet av de første fire ukene etter fødsel for å forebygge fødselsdepresjon hos foreldre**
- ✓ **at alle helsestasjoner tilbyr kompetent ammehjelp og fysioterapi etter fødsel**
- ✓ **styrke Home-Start Familiekontaktens tilbud**

Psykisk helse

Når flere helsetjenester har blitt flyttet over fra staten til kommunen, stiller det høye krav til kommunehelsetjenestene og fastlegetjenesten – men det gir også mulighet til å tilpasse tjenestene til innbyggernes behov. Venstre vil sikre rask og god psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet og styrke ettervernet.

Asker Venstre vil:

- ✓ **bruke helsestasjonen som et verktøy for å samordne tjenestene for både barn, ungdom og familier**
- ✓ **bruke kommunens psykologer inn i det forebyggende folkehelsearbeidet i kommunen**
- ✓ **bygge ut fleksible aktivt og oppsøkende behandlinger**
- ✓ **styrke psykologtilbudet i kommunen**
- ✓ **etablere lavterskel psykisk helsetilbud**

Lokal ruspolitikk

Asker Venstre vil ha en human ruspolitikk der vi behandler brukere med verdighet. Ruspolitikken må være kunnskapsbasert, sette mennesket i sentrum og gi folk muligheten til å leve trygge og gode liv. Derfor må vi møte avhengighet med hjelp og behandling, fremfor straff.

I Asker er det i dag ingen problemer for unge som ønsker det, å få tak i narkotika. Undersøkelser viser at unge som får et problematisk forhold til rus, gjerne har andre problemer, ofte psykiske, og at de bruker rus for å maskere/behandle problemet. Asker Venstre ønsker derfor å innføre rusreformen lokalt, slik at våre unge får hjelp og støtte til å bli kvitt rusproblemet. Uten å behandle årsaken til at man ruser seg, vil man ikke lykkes. Og vi vet nå at trusselen om straff ikke fungerer. Vi ønsker derfor at kommunen, politiet og helsevesenet samarbeider om alternative reaksjonsformer, med lett tilgang til helsehjelp av tilstrekkelig kapasitet, slik at innbyggere som har et rusproblem får den hjelpen de trenger.

Venstre vil gjøre tiltak for å redusere ventetiden for behandling og øke støtten til frivillige aktører.

Asker Venstre vil:

- ✓ gjennomføre prosjekter mellom kommuner og politiet om alternative reaksjonsformer og lett tilgang til helsehjelp og rådgivning ved pågrep for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk
- ✓ styrke behandlingsskapiteten for rusavhengige, slik at de er sikret umiddelbar helsehjelp, et botilbud

og at de som ønsker det ikke må vente på nødvendig behandling

- ✓ satse på forebyggende tiltak rettet mot unge, deriblant samarbeid mellom helsetjenester og skolene med informasjon om rusmiddelbruk
- ✓ sørge for at det finnes trygge møteplasser for mennesker i aktiv rus
- ✓ jobbe for anonyme tilbud med rusmiddeltesting, for å forhindre bruk av farlige stoffer

4. Mer natur, mindre utslipp

Klimaendringer er sammen med tap av natur og arts mangfold den største trusselen mot menneskers livskvalitet og frihet. Utslippene av klimagasser må kuttes kraftig hvis vi skal forhindre ukontrollert global oppvarming og ødeleggelse av framtiden til våre barn og barnebarn.

Vi må ta vare på grøntarealer, vassdrag, våtmark, fjorden, strandsonen og marka.

De største mulighetene til politisk påvirkning er gjennom arealplaner, reguleringsaker, temaplaner og en restriktiv politikk i dispensasjonssaker.

Klimapolitisk foregangskommune

Vår visjon er å omstille Asker til et lavutslippssamfunn, der utslippene er kraftig redusert og ressursene utnyttes på en mye bedre måte enn i dag. Asker skal være en nasjonal foregangskommune innen fornybare energikilder, energisparing og gjennomføring av klimakutt i overgangen til et lavutslippssamfunn. Venstre er opptatt av at det grønne skiftet innebærer

en lang rekke muligheter for oss som samfunn. Når vi skaper et samfunn som er bærekraftig, basert på fornybare energikilder og med minimale utslipp av klimagasser, skaper vi også et samfunn det er godt å leve i. Det som er bra for klimaet er ofte også bra for helsa, økonomien og miljøet ellers.

Venstre vil utvikle kommunen smart, slik at vi får lavere utslipp og mindre energibruk. Konsentrert bebyggelse, korte avstander og god tilgang på kollektivtransport vil bidra til dette.

Asker Venstre vil:

- ✓ følge opp de ambisiøse målene satt i Temaplan «Handling mot klimaendringene» for kutt i direkte og indirekte utslipp i kommunens egne virksomheter og i Askersamfunnet for øvrig
- ✓ få ned direkte utslipp fra transport i Askersamfunnet ved å:
  - forbedre kollektivtilbudet i samspill med fylkeskommunen
  - forbedre mulighetene for gående, syklende og elsparkesyklende

- parkeringsplasser ved togstasjoner, båtanløp og bussterminaler
  - flere ladepunkt og ladestasjoner
  - stimulere til etablering av ordninger med bildeling og redusere krav til parkeringsplasser der det etableres bildelingsordning
  - legge til rette for utslippsfrie fritidsbåter og båtdelingsordninger
  - sikre at klima-, natur- og miljøhensyn blir ivarettatt i alle plan-, regulerings- og utbyggingssaker og at det alltid bygges i tråd med prinsippene for grønn by- og stedsutvikling
  - jobbe for smartere vareleveranser til Asker gjennom HUB og samkjørt utlevering med utslippsfrie kjøretøy
- ✓ få ned utslipp fra bygg og energiproduksjon ved:
- ombruk av byggematerialer
  - offensiv utadrettet miljørådgivning fra kommunen til bedrifter og innbyggere
  - kommunalt klimafond for klimatiltak blant private og bedrifter som:
    - gi refusjon i byggesaksgebyret for utbygginger med høye miljøkvaliteter, slik som plusshus
    - gir støtte til energiproduksjon ved rehabilitering av privatboliger
    - fremmer bruk av sol og jordvarme som oppvarmingskilde
    - takflater og egnede fasader benyttes til energiproduksjon eller utformes aktivt
- ✓ at kommunen går foran med et godt eksempel i kutt av klimagassutslipp ved å:
- stille krav om utslippsfrie løsninger ved kjøp av alle former for transporttjenester
  - videreutvikle samarbeidet med Futurebuilt
  - miljøsertifisere alle kommunale bygg og etater med Svanemerket eller liknende
  - lage en gjenbruksstrategi som legger til rette for at kommunen kan velge brukt fremfor nytt i alle anskaffelser der dette er mulig
  - legge til rette for mer gjenbruk av materialer og varer i anskaffelser og byggeprosjekter
  - vektlegge tre når Asker kommune er byggherre
  - følge opp at skoler og barnehager i Asker er Grønt Flagg-sertifisert
  - sørge for at takflater og egnede fasader på offentlige bygg benyttes til energiproduksjon eller utformes aktivt

Miljøgifter og forurensning

Forurensning i vann, jordsmonn, luft og vegetasjon har alvorlige følger for natur og plante- og dyrearter. Industri, veitrafikk, bunnstoff på fritidsbåter, generell forsøpling og vedfyring i gamle ovner er kilder til utslipp av tungmetaller, mikroplast og andre organiske miljøgifter.

Asker Venstre vil:

- ✓ stoppe dumping av snø og forurenset smeltevann i vassdrag og sjø
- ✓ ha kartlegging og tiltak i gamle fyllinger, forurenset grunn og forurenset sjøbunn
- ✓ ha tiltak for å møte Vannforskriftens krav om bedring

av kjemisk og økologisk status i vassdragene

- ✓ ha støtteordninger for å kunne velge miljøvennlige løsninger for kunstgressbaner
- ✓ gi støtte til ombruksfestival, redesignprosjekter og tiltak for gjenbruk fremfor kasting
- ✓ påvirke fylke og stat til å bruke alternativer til veisalt, spesielt nær vassdrag
- ✓ arbeide for å redusere lysforurensing

Målet om grønn vekst bestemmer hvor vi skal bygge og hva vi skal verne

I hvilke områder skal vi vokse, hvordan skal vi fortette med kvalitet og hvordan skal vi utvikle nærsentra hvor vi kan leve våre daglige liv?

Asker inneholder noe av de rikeste geologiske og biologiske naturverdiene i landet. I tillegg har vi en kystlinje som er attraktiv for alle. Venstre har som mål at matjord, naturområder, strandlinje og kulturminner skal tas vare på for de som kommer etter oss.

Asker vil fortsette å vokse. Veksten skal i hovedsak skje ved å utvikle mer attraktive lokalsentre og tettsteder med lokal handel og service hvor innbyggerne kan få dekket flere av sine daglige behov. Venstres politikk er å bygge kollektivnært i prioriterte vekstområder. Fortetting ved kollektivknutepunktene skal skje med god kvalitet, som tar hensyn til både eksisterende bebyggelse og framtidens innbyggere.

Asker Venstre vil:

- ✓ utvikle helhetlige områdeplaner for alle større tettsteder med mål om levende lokalsentre, variert bebyggelse og næring, og grønn transport
- ✓ åpne for boliger på ubrukte næringsarealer ved kollektivknutepunkt

- ✓ legge ny handel i eksisterende lokalsentra, og jobbe for tettsteder med gode møteplasser og torg med liv og handel
- ✓ jobbe for en småhusplan som sikrer en kvalitativ god fortetting i områder med småhusbebyggelse
- ✓ stimulere til bygging av boligfelt med aktivhus, tilrettelegging for dyrking av kortreist mat, miljøvennlig transport og alternativ avfallshåndtering
- ✓ at matjord skal ikke brukes til boliger og næring
- ✓ sette krav til naturestaurering i forbindelse med større regulering og byggesaker

Mer natur

Asker har store geologiske og biologiske naturverdier, også i nasjonal sammenheng. Vi har kyst, vassdrag og skog. Mens deler av skogen i dagens Asker er omfattet av markaloven, har skogen i Røyken og Hurum ikke samme vern – med unntak av områder som er spesielt vernet. En utfordring i Asker, er at vi over lang tid opplever en bit-for-bit utbygging – som gir tap av natur og biologisk mangfold med utslipp av klimagasser som konsekvens. Venstre vil verne om naturen og vil at Norge innen 2030 skal restaurere og reetablere mer natur enn det som går tapt. Det betyr ikke at vi skal stanse utviklingen av kommune og næringsliv, men vi må sørge for at utvikling og verdiskaping ikke går på bekostning av naturen. Det må lønne seg å ta vare på naturen, ikke å bygge den ned.

Asker Venstre vil:

- ✓ stanse nedbygging av natur og reetablere natur
- ✓ kartlegge og utarbeide plan for bevaring av naturmangfold og biologisk mangfold
- ✓ bekjempe fremmede arter
- ✓ prioritere naturvern hensyn i utbyggingssaker

- ✓ **begrense omdisponering av skogareal til andre formål**
- ✓ **bevare 100-meterskoger og grønne lunger tett på boligområdene**
- ✓ **innføre naturregnskap**
- ✓ **sikre kulturlandskapet og et levedyktig landbruk gjennom et aktivt jordvern**
- ✓ **sikre verdifulle kulturminner**
- ✓ **bevare og verne utsatte og urørte naturområder som utgjør viktige biotoper.**
- ✓ **jobbe for å utvide Blåfjell naturreservat i Kjekstadmarka**
- ✓ **jobbe for å utvide ulvesonen til hele Asker**

Vern av elver, bekker og vann

Vassdragene i Asker består av elver og bekker som er relativt små i landssammenheng, men som har store verdier for Askers generelle biologiske mangfold, som gyteelver for Oslofjordens sjøørret/laks og for innbyggernes naturopplevelser og folkehelse. Elver og bekker under den marine grensen på ca. 200 m er spesielt sårbare og utsatt for erosjon på grunn av mye leire og en del kvikkleire.

Det er kombinasjonen vann, naturlig vegetasjon og jordsmonn som er grunnlaget for Askers rike biologiske mangfold, men som er under sterkt press. Elver og vannløp utgjør betydelige naturverdier og må tas vare på.

Klimaendringene, som er vår tids hovedutfordring, trenger vassdragene som må håndtere større og mer intens nedbør. Bevaring av vassdrag med brede hensynssoner er derfor viktig for samfunnssikkerheten og bevaring av veier og boliger.

Vassdrag har en særlig beskyttelse i Vannressursloven og Vannforskriften – men det er kommunen som bestemmer bredden på det naturlige vegetasjonsbeltet som levested for planter, fugler, dyr, som er viktig for

infiltrasjon og redusere avrenning fra landbruk og tungmetaller/mikroplast fra veiene.

Asker Venstre vil:

- ✓ **bevare vassdragene ved å definere brede hensynssoner langs elver, bekker og vann.**
- ✓ **gjenåpne elver og bekker som ligger i rør**
- ✓ **at elver og bekker får plass til naturlig erosjon**
- ✓ **at overvann skal infiltreres og fordrøyes for å redusere erosjon**
- ✓ **at flomsikring skal ha god avstand til den naturlige elven**
- ✓ **som en hovedregel plassere bygg, anlegg og adkomstveier minimum 20 meter fra elver for å få en buffersone mellom bygg og naturlig kantvegetasjon**
- ✓ **ha aktivt tilsyn med byggeplasser nær vassdrag**
- ✓ **være en pådriver for fjerning av søppel og fremmede arter i vassdragene.**
- ✓ **ha skjøtselsplaner for vassdrag i urbane strøk**
- ✓ **kartlegge forekomster av kvikkleire og hvilke områder som ikke er kartlagt**
- ✓ **i tilfelle av tiltak i elver og bekker at naturbaserte tiltak benyttes i så stor grad som mulig**

En strandsoner og kyststi for alle

Vi har en lang og attraktiv kyststripe langs både Oslofjorden og Drammensfjorden, midt i Norges mest befolkede område. Fjordene og øyene er viktige rekreasjonsområder og har mange viktige naturtyper som må tas vare på. Venstre ønsker å bevare strandsonen og tilrettelegge for allmennhetens bruk. Asker har også en verdifull kystkultur som må ivaretas og videreutvikles.

Asker Venstre vil:

- ✓ **utvikle kyststi i områder der dette mangler i dag slik at vi får en sammenhengende kyststi**
- ✓ **fjerne stengsler som er ulovlig i henhold til lovverket**
- ✓ **utføre en streng håndheving av tiltak i 100-metersonen. Dispensasjoner skal ikke gis**
- ✓ **at det skal vurderes reguleringsforbud for alle eiendommer i strandsonen (100 metersbelte) inntil Asker kommune har vedtatt en helhetlig plan for strandsonen**
- ✓ **årlig aksjon for rydding av strender og andre naturområder for søppel**
- ✓ **støtte strand- og søppelryddeprosjekter**
- ✓ **føre miljøtilsyn i småbåthavner og gi støtte til opprydding av lokal forurensning fra fritidsbåter.**
- ✓ **tilrettelegge for fritidsaktiviteter på fjorden gjennom en egen fjordbruksplan**
- ✓ **legge bedre til rette for de myke trafikantene på fjorden, som padlere, roere, surfere og svømmere**
- ✓ **at økt antall småbåtplasser bør utvikles i eksisterende havner fremfor nye anlegg**

Sammen for en frisk Oslofjord

Oslofjorden er hjertet i et område som har det største naturmangfoldet i Norge. Fjordens naturtilstand er dramatisk svekket i flere år og krever at alle berørte kommuner tar ansvar.

Vi står overfor en naturkatastrofe i sakte film i eget farvann. Dette har skapt bekymring i lengre tid, og er bakgrunnen for at Venstres stortingsrepresentanter Ola Elvestuen, Carl-Erik Grimstad og Abid Raja i 2018 leverte et forslag til Stortinget om å få på plass en helhetlig plan for Oslofjorden som ble utarbeidet av regjeringen og vedtatt av Stortinget våren 2021.

Hovedproblemet til fjorden er avrenning, både fra landbruket og fra vann og avløp. Klimaendringene har også betydning, og vi blir stadig flere folk som både bor rundt og som bruker Oslofjorden. Hvert år øker befolkningen rundt fjorden med 20 000 innbyggere, og vi nærmer oss nå 1,8 millioner mennesker. Trykket er stort. Klimaendringene gjør at det regner mer. Vi må gjøre mer for å ta unna overvann.

Planen skal både være med på å redde fjorden og tilrettelegge for økt bruk, en spagat som krever koordinerte tiltak fra alle berørte kommuner. Vi sitter på mange virkemidler allerede, nå gjelder det at vi tar dem i bruk. Vi må handle nå for å gjøre Oslofjorden frisk og gjennomføre tiltak som vil bidra til å øke torskebestanden, gi ærfuglene gode leveområder, sørge for at tareskogen og ålegrasengene øker og legge til rette for friluftsliv for oss alle.

Kjernen i tiltaksplanen er samarbeid. Mange tiltak må gjøres i kommunene. Fylkene må følge opp en god forvaltning av vassdragene som renner ut i fjorden, og staten må føre en landbrukspolitikk som gjør at vi får tatt unna avrenning der. Også må vi videreføre og intensivere arbeidet mot plast og marin forurensning. Alle nivåer må bidra og dra i samme retning.

For sammen kan vi redde Oslofjorden.

Asker Venstre vil:

- ✓ **at offentlige krav til grad av nitrogenrensing av avløpsvann til Oslofjorden gjøres strengere**
- ✓ **at det stilles offentlige krav om at kommunene jobber sammen om felles løsninger for nitrogenrensing av avløpsvann på tvers av kommunegrensene**
- ✓ **oppretholde målene og ambisjonene vedtatt i Temaplan for vann og vannmiljø, som blant annet forbedring av avløpsnett og pumpestasjoner for å redusere overløp av kloakk til vassdrag**
- ✓ **bevare og etablere vegetasjonssoner for infiltrering av regnvann langs vassdrag for å**

- redusere avrenning, erosjon og nedslamming av fjorden
- ✓ øke kommunalt tilsyn med vegetasjonssonene for å bidra til naturrestaurering.
- ✓ redusere avrenning fra landbruket ved å:
  - stimulere til bruk av nye metoder, som for eksempel bruk av biokull
  - fortsette kommunens miljørådgivning og samarbeid med landbruket for å etablere konkrete løsninger
- ✓ innføre forbud mot tømming av septik fra fritidsbåter i sjøen senest i 2023
- ✓ etablere flere mottaksanlegg for båtseptik i kommunen
- ✓ at staten skal bidra til å dekke deler av regningen for nødvendige investeringer til nitrogenrensing og mottaksanlegg for septik fra fritidsbåter
- ✓ stimulere til at det bygges flere anlegg for kjemikaliefri skrogvask, som alternativ til bruk av bunnstoff, og innføre forbud mot miljøskadelig bunnstoff på fritidsbåter
- ✓ jobbe for at det innføres forskrift som påbyr rensing av spylevann fra skrogvask
- ✓ at det stilles krav til småbåthavnene om å kutte all tilførsel av forurensing og plast til fjorden
- ✓ jobbe for et forbud mot bunntråling for å redusere den totale belastningen på det marine økosystemet
- ✓ delta i piloter for å styrke livet på havbunnen, med bygging av rev og ålegrasenger
- ✓ opprette forbudssoner for all fiske. Vi vil arbeide for bedre informasjon av fiskereglene og sørge for oppsynsvirksomhet i samarbeid med andre kommuner

- ✓ ivareta sårbare arter, utvalgte naturtyper, kulturminner og kulturmiljøer
- ✓ bekjempe fremmede arter som blant annet stillehavsøsters og mink
- ✓ bedre allmennhetens tilgang til strandsonen
- ✓ legge til rette for kystnært friluftsliv for alle befolkningsgrupper
- ✓ stanse Kystverkets planer om sprenging av ny kystled for skip i Indre Oslofjord

5. Sirkulær økonomi

Nordmenn ligger i dag i verdenstoppen på forbruk per innbygger, med tre ganger større forbruk enn den gjennomsnittlige europeer. For å redusere belastningen som følge av naturbruk og begrense arealbruken til avfall, må vi legge til rette for økt gjenbruk av materialer og deling av ressursene. Sirkulær økonomi har som mål å redusere bruken av ikke-fornybare ressurser, kutte bruk av skadelige stoffer, ta vare på materialene lengst mulig, minimere utslipp og energiforbruk, ikke produsere avfall, sørge for at ressursene forblir lokalt og utvikle nye arbeidsplasser. En stor del av verdens klimagassutslipp kommer fra produksjon og frakt av ulike varer. Venstre er tilhenger av gjenbruk, ombruk og sirkulær økonomi. Derfor vil Venstre fortsette arbeidet lokalt med etablering av gjenbruksstasjoner, ombrukskjøpesenter, bruktbutikker og andre virkemidler som reduserer forbruket.

Asker Venstre vil:

- ✓ **samarbeide med lokalt næringsliv om å utvikle nye løsninger for bruk av overskuddsenergi og biprodukter til nye næringer**
- ✓ **legge til rette for mer gjenbruk av materialer og varer i anskaffelser og byggeprosjekter.**
- ✓ **støtte opp om låne- og delingsordninger for håndverksmaskiner, turutstyr og liknende etter modell fra BUA-ordningen**
- ✓ **gjøre det enklere for innbyggerne å gjenbruke fremfor å kjøpe nytt**
- ✓ **legge til rette for mer bildeling**
- ✓ **legge til rette for økt lokal produksjon og distribusjon av mat, blant annet ved å støtte opp under tiltak som Reko-ring og andre lokale matdistribusjonsordninger**

- ✓ **stille kommunale bygg til disposisjon for klesbyttedager og lignende arrangementer som oppmuntrer til gjenbruk**
- ✓ **stimulere til økt privat hyttedeling og til flere dele- og utlånsordninger for hytter**
- ✓ **styrke utdanningen innenfor rivning og demontering med sikte på å styrke kompetansen innenfor gjenbruk i byggebransjen**
- ✓ **at kommunen samarbeider med aktører som kartlegger sammensetningen av og tallfester verdien av avfallet**
- ✓ **at kommunen utreder og prøver ut et betalingssystem basert på mengde og sammensetning av avfallet fra forbrukere og virksomheter**

Sirkulær økonomi har som mål å redusere bruken av ikke-fornybare ressurser, kutte bruk av skadelige stoffer, ta vare på materialene lengst mulig...

6. Nye boformer og boligbygging for alle

Asker mangler boliger tilpasset behovene til nyetablerte, små familier, enslige og personer med lave inntekter. En aktiv kommunal boligpolitikk i samarbeid med boligutbyggerne, er nødvendig. Boliger for alle er et viktig samfunnsansvar og viktig for å få gode bomiljø, rekruttering til arbeidslivet og gi muligheter for våre barn til å bosette seg i Asker.

Det er ca. 20-25% av befolkningen som leier bolig i dag. De fleste som leier, tilhører lavinntektsgruppen. De siste årene har mulighetene for egen bolig sunket dramatisk for denne gruppen. Ringvirkningene i utenforskap og rotløshet som følge av dette, vil vi se om 10 år. Klasseskillet i samfunnet vil forsterkes og påvirke samfunnet negativt. Asker kommune har et voldsomt prispress på boliger. Sykepleierstatistikken viser at kun 1 av 100 boliger kan kjøpes av en person med sykepleierlønn. Asker, Bærum og Oslo kommune topper denne negative statistikken nasjonalt. Samtidig gjør dagens boliglånkrav på 5 ganger inntekt og 15% egenkapital, at lavinntektsfamilier, og enslige ikke kommer seg inn på boligmarkedet. Sparingen en lavinntektsfamilie eller enslig klarer, blir utkonkurrert av konsumprisindeksen og boligprisveksten.

Asker kommune har siden 2006 hatt en befolkningsvekst på 23,8% og en boligvekst på 26,7% i samme periode. Ergo leverer Asker kommune et boligoverskudd, men det hjelper lite når Bærum og Oslo leverer et boligunderskudd. Asker kommunes befolkningsvekst i gruppen 45+ år, er høyest hvis vi sammenligner oss med Bærum, Lillestrøm og Oslo, mens Oslo kommune har en stabil aldersfordeling i samme tidsperiode. Asker kommune har et alvorlig problem når 3 av 4 personer i befolkningsveksten er over 45 år.

Boligprisene i Asker er en av de høyeste i Norge, og dette er en del av forklaringen på veksten i aldersgruppen 45+.

Kommunen trenger vanlige folk til de fleste oppgaver innen samferdsel, helse, skole og offentlige tjenester. Hvis ikke det settes i gang et tverrkommunalt samarbeid mellom kommunene rundt Oslo med Oslo kommune, vil boligpolitikken forsterke utenforskapet og kommunen vil miste essensiell arbeidskraft i fremtiden. En av Norges store kvaliteter er nettopp at så mange eier egen bolig. Med egen bolig lager man sterkere lokalt fellesskap, forutsigbar fremtid, «tvungen» sparing (avdrag) og begrenser utenforskap. Det frie markedet innen bolig fungerer og skal være fritt, men med økt press på det sentrale Østlandet må kommunen iverksette prisdempende tiltak.

Det må arbeides på flere fronter. Kommunene har hovedansvaret for prisutviklingen innen boligmarkedet som følge av boligregulering. Det siste tiåret har boligprisindeksen utkonkurrert konsumprisindeksen på det sentrale Østlandet. Befolkningstallet øker særskilt i Oslo og kommunene i randsonen. Derfor er det et klart behov for tiltak på økt boligbygging og/eller tiltak rettet mot markedet for sekundærboliger. Antall boliger for leietakere og kjøpere må økes for at markedet skal stabiliseres og for reduksjon av differansen på konsumpris og boligprisindeks.

Asker kommune må nå ta et valg og se mulighetene vi har, siden vi bor i et pressområde og har tilgang på en enorm befolkning rundt oss. Østsiden av Oslo har jobbet aktivt med dette og hatt god vekst. Når Follobanen gjør det mulig med 11 minutters togreise mellom Oslo og Ski, og Folloområdet har lavere boligpriser, er dette en farlig utvikling for Asker

kommune. For de unge i etableringsfasen, er det et klart alternativ med bosetting på østsiden av Oslo. Asker kommune må utnytte muligheten for rekruttering av innbyggere fra Oslo ved hjelp av økt boligbygging.

Asker Venstre vil:

- ✓ **at årlig boligutbygging burde økes de neste 10 årene**
- ✓ **ha boliger være rettet mot den yngre aldersgruppen eller enslige eldre**
- ✓ **akseptere høy arealutnyttelse nær kollektivknutepunkter og lokalsentra slik at flest mulig får nytten av nærhet til kollektiv- og sentertilbud**
- ✓ **sikre bokvalitetene i eksisterende boligområder ved å tilpasse fortetting der dette er aktuelt, til eksisterende bebyggelse**
- ✓ **at kommunen ved salg av tomtearealer til boligbygging skal sørge for at utbygger planlegger for ulike boliger som i størrelse og pris er tilpasset ulike kjøpergrupper**
- ✓ **kreve en høy andel ungdomsboliger, mindre boliger og sosialboliger ved salg av kommunale tomter.**
- ✓ **igangsette et kommunalt utleieprogram med egne leiligheter for å stimulere unge innen helse og omsorg, lærere, barnehageansatte og andre yrker som kommunen trenger (modell: leie-til-eie)**
- ✓ **at Asker kommune skal følge den nasjonale byggesaksforskriften på definisjon «Boenhet». Dette for å forenkle utleie av hybler og små leiligheter. Dette for å unngå unødvendig byråkrati. Dette vil også øke antall utleieobjekter på markedet**
- ✓ **at Asker kommune skal ta initiativ til et forpliktende samarbeid mellom kommunene til boligbygging for lavinntektsfamilier på kommunale tomter i Stor-Oslo**

- ✓ **etablere et samarbeid på tvers av kommunene om et forpliktende boligbyggeprogram for å dempe prispresset i Østlandsområdet**
- ✓ **kreve at Asker kommune skal ha en gjennomgang av egne tomter for mulig lavinntektsutbygging på festetomter mot borettslag. Festeavgiften skal være KPI-justert sånn at kommunen har et «evighetsperspektiv» med gode inntekter på bortfestede tomter**
- ✓ **utrede mulighetene for økt boligbygging ved og rundt Oslofjordtunnelen. Nærheten til Follo og Oslo kan bidra til avlastning av dagens boligmarked på Østlandet**
- ✓ **utrede muligheten for nye boformer og tilrettelegging for dette med særskilt fokus på alternative boformer for eldre og lavinntektsfamilier. Et eksempel kan være «Fleksible» boliger, hvor det er lettere å inkorporere utleieenheter i leiligheter**
- ✓ **se på muligheten for å etablere områder for nye alternative boformer, som økosamfunn og mikrohuis**

En restriktiv hyttepolitikk

Hytter privatiserer verdifulle friluftsområder, i stor utstrekning kystnære områder, og legger større press på etablering av småbåthavner. Hyttebygging kan også stå i konflikt med regionale og nasjonale naturverdier.

Asker Venstre vil:

- ✓ **begrense hyttebygging til eksisterende regulerte hytteområder**
- ✓ **ha en restriktiv holdning til nye bilveier og økt parkering i eksisterende hytteområder**
- ✓ **utarbeide en strategi for fritidsboliger i Asker, som for eksempel deleordninger**

7. Samferdsel – grønne, effektive og trygge løsninger

Samferdsel er en av Askers største utfordringer. I rushtid er det køer på flere av våre lokale veier. Veitrafikken er den største kilden til klimautslipp i vår kommune. Vi ønsker å skape et samfunn hvor det blir mindre kø, skoleveiene blir tryggere, støyen blir mindre og klimautslippene går ned. Et bedre kollektivtilbud er det viktigste tiltaket for å nå disse målene.

Bussen transporterer suverent flest kollektivreisende internt i Asker og langs Slemmestadveien. Kombinert med tog- og hurtigbåttilbudet, har mange i Asker et godt kollektivtilbud. Men tilbudet må bli bedre over hele kommunen. Venstre vil ha økt frekvens, bedre fremkommelighet og nye traseer/ruter som binder kommunen bedre sammen. Venstre vil også jobbe for at hele kommunen får billigere kollektivbilletter.

Hurtigbåttilbudet er i dag begrenset. Fjorden ligger der; grønn, gratis og køfri. Et godt utviklet hurtigbåttilbud i Indre Oslofjord vil også kunne åpne for andre arbeidsmarkeder enn Oslo sentrum. Med etablering av matebusser og utbygging av flere innfarts- og pendlerparkeringsplasser, kan dette tilbudet bli svært attraktivt.

Sykling er viktig for folkehelsen, gir renere luft og mindre kø og støy. Attraktive gangveier i grønne traseer og smettveien kan øke motivasjonen for å gå.

Vinterdrift av fortau og sykkelveier er en viktig oppgave og må prioriteres slik at alle kan ferdes trygt vinterstid.

En grønn fornyelse av E18 øker trafikksikkerheten og gir bedre fremkommelighet for buss, syklist og næringstrafikk, samt skaper bedre lokalmiljø og byutvikling ved å legge E18 i tunnel under Asker sentrum og mellom

Nesbru og Holmen. Røykenveien i en tunnelloøsning inn mot ny E18, vil bedre fremkommeligheten for bussene.

For å få mindre støy og bedre trafikksikkerhet i lokalsentrene våre, bør miljøsoner med redusert hastighet innføres i nær dialog med innbyggerne.

Kollektivtilbudet og veiutbyggingen styres ikke av Asker kommune, men av fylkeskommunen og Staten. Et godt samarbeid må derfor videreføres. Fylkets midler til kollektivtilbud og fylkesveier er for lave. Venstre er derfor positiv til lokal finansiering i form av rushtidsavgifter.

Asker Venstre vil:

Mer buss i hele Asker

- ✓ **arbeide sammen med fylkeskommunen for å bedre busstilbudet ved å:**
  - **øke avganger på bussruter med tilfredsstillende kundegrunnlag**
  - **bedre busstilbudet som binder hele kommunen sammen**
  - **etablere tverrgående busslinjer mot kollektivknutepunkter som Spikkestad, Røyken, Heggedal, Asker (tog) og mot Slemmestad og Vollen (båt)**
  - **etablere flere matebusser til båtanløpene**
  - **prioritere bussens fremkommelighet**
  - **etablere busslinje under Oslofjorden**
  - **planlegge E134 for buss med linje fra Sætre via Follestad mot Lier, Brakerøy og Drammen**

- etablere bestillertjeneste hvor kundegruppen for faste bussruter er for lavt for faste ruter

Utvidet hurtigbåttilbud

- ✓ samarbeide med Akershus for at Asker får:
  - økt frekvens og antall båter på dagens strekninger
  - utvide eksisterende strekning til både Sætre og Fornebu

Flere og raskere tog

- ✓ arbeide for at staten forbedrer togtilbudet i Asker på følgende måter:
  - kortere reisetid på Spikkestadbanen
  - øke antall regionavganger fra Asker stasjon, ved å integrere Flytogavgangene på Ruter-billetten

Tryggere veier

- ✓ være en pådriver mot fylket og staten for tryggere veier:
  - ved flere miljøgater som i Heggedal, Vollen og Spikkestad
  - ved å støtte gjennomføringen av fornyet E18 i tråd med nullvekstmål. Mer tunneller, bedre støyskjerming, sammenhengende og parallellgående ekspressykelvei og god bussframkommelighet
  - hvis nødvendig p.g.a manglende finansiering: Prioritere utbyggingen av E18 under Asker sentrum med ny kollektivterminal og nordlige del av Røykenveien i tunnel
  - et nei til ny 4-felts Røykenvei som øker bilkapasitet og bygger ned matjord og naturverdier

Sykkelveier gir mindre kø og renere luft

- ✓ prioritere ressurser til Askers sykkelplaner
- ✓ sikre trygge sykkelveier med minst mulig naturinngrep
- ✓ gi godtgjørelse for kommunale tjenester utført på sykkel
- ✓ utvide el-sykel tilbud
- ✓ ha mer sykkelparkering i alle lokalsentre
- ✓ skape sykkelkultur ved holdningskampanjer
- ✓ forbedre skilting av sykkelveier

Prioritering av trafiksikkerhet - hensynet til våre unge myke trafikanter må alltid komme først.

- ✓ prioritere skolebarn, gående og syklister foran bilister i vurderinger tiltak
- ✓ innføre miljøgater i tettsteder med redusert hastighet
- ✓ innføre miljøgate med fartsdempere på strekning på Røykenveien ved Heggedal skole
- ✓ innføre hjertesone ved alle skoler i kommunen
- ✓ sikre attraktive gang- og ferdselsveier

8. Flere grønne jobber der folk bor

Et variert næringsliv og nye næringer

I Asker har vi både familiebedrifter og store virksomheter som hevder seg internasjonalt. Vi har industri, landbruk, gartnerier, reiselivsvirksomhet, sosialt entreprenørskap, ansatte i kultur og idrettslivet og et utall av service og handelsvirksomhet som alle er viktige bidrag til velferdssamfunnet.

Det er de siste årene regulert inn eller avsatt i kommuneplan areal mange områder for kontorarbeidsplasser og nærings-/serviceområder som kan gi økt antall arbeidsplasser ved våre kollektive knutepunkter.

En enda mer attraktiv kommune for næringslivet, kan bidra til at flere jobber nærmere der de bor. Slik kan vi dempe presset på rushtidstrafikken og gi folk mer tid til egen hverdag. Med mange motiverte og høyt utdannede innbyggere, har vi forutsetninger for et konkurransedyktig næringsliv i Asker.

Vi vil at lokale småbedrifter skal kunne oppstå og vokse videre. God dialog med kommunen og korte saksbehandlingstider er et viktig bidrag. Sosialt entreprenørskap løser sosiale- eller samfunnsmessige utfordringer i rommet mellom offentlig og privat næringsliv. Utelivet er en viktig del av mange lokalmiljøer og bidrar til møtesteder, sosialt miljø og kortere reisevei til opplevelser.

Det skal ikke være noen motsetning mellom et blomstrende næringsliv, økt reiselivsvirksomhet og det å ta vare på naturen. Veileder vi virksomheter til å finne sin plass i en sirkulær økonomi, blir både forbrukere, næringslivet og miljøet vinnere.

Asker Venstre vil:

- ✓ **dele opp offentlige anbud og kunngjøre mindre anskaffelser slik at lokale små- og mellomstore bedrifter kan delta**
- ✓ **støtte opp under utvikling av ny industri, men stille høye krav til at industrien ikke svekker natur, lokalt miljø, trafikksikkerhet og samfunnssikkerhet**
- ✓ **videreføre grønt innovasjonsfond, fordi det fremmer bedrifter i en sårbar oppstartsfase**
- ✓ **tilby tidsbegrensede fordeler, som gratis kommunale lokaler i en oppstartsfase**
- ✓ **veilede bedrifter i regelverk ved oppstart og videre drift**
- ✓ **bruke den kommunale innkjøpsmakten til å fremme lokale, miljøvennlige og innovative løsninger**
- ✓ **bruke lokale opplevelses- og overnattingstilbud ved arrangementer for egne ansatte**
- ✓ **utvikle et tett kommunalt samarbeid med lokale reiselivsaktører om kortsiktige og langsiktige tiltak for vekst i det bærekraftige reiselivet**
- ✓ **trekke frem grønne næringslivsaktører i kommunens digitale flater**
- ✓ **gjøre kompetanse og erfaringer med grønn omstilling tilgjengelig for alle bedrifter**
- ✓ **prøve ut effektkontrakter for sosiale entreprenører i samarbeid med NAV for å redusere sosialutgifter i kommunen. Effektkontrakter innebærer at private investorer finansierer et**

tiltak med fastsatt resultatmål, og blir tilbakebetalt av det offentlige dersom målene nås

- ✓ **utlyse egnede anbud med sosialt entreprenørskap som et kriterium i valg av leverandør**

Landbruket er næringen vi alle er avhengig av

Vi må spille på lag med bøndene og gartnerinæringen, slik at de både kan lage maten vår og bidra til det grønne skiftet. Ulikt terreng, jordsmonn og solforhold gjør at vi har en variert primærnæring med forskjellige utfordringer her i Asker. Vi har et rikt skog- og landbruk som preger Askerbygdene. Vi ønsker å legge til rette for at landbruket kan utvikles med nye næringer og produkter, samtidig som vi støtter opp om det bønder i Asker allerede er gode på.

Jordene, åsryggene og bekkedalene gir oss en langstrakt og vakker kommune med gammel bosetning. Landskapet ønsker vi å bevare for sine kulturhistoriske minner og for opplevelsesverdien for oss alle.

Vi må verne om den verdifulle matjorden. Gammelskog må bevares og skogen driftes på en god måte.

Landbruket kan bidra til at brede sammenhengende, blågrønne korridorer bevares for biologisk mangfold og samfunnssikkerhet. Samtidig reduseres erosjon og avrenning av næringsstoffer og bidrar til friskere fjord og hav. Vi vil jobbe for at landbrukskontoret har god bemanning med både skogbruks- og jordbrukskompetanse på et godt nivå.

Asker Venstre vil:

- ✓ **si nei til omregulering av matjord**
- ✓ **støtte opp om mangfoldig landbruk – et landbruk som legger opp til opplevelser som gårdsturisme, lokal matproduksjon og selvplukk**
- ✓ **at landbrukskontoret skal bistå bøndene med faglig kompliserte oppgaver som søknadsprosesser**

til kommunen og andre forvaltningsnivåer

- ✓ **at landbrukskontoret skal bistå bøndene med å forstå lover og forskrifter**
- ✓ **øke etterspørselen på landbrukets kompetanse og varer ved at kommunen inngår avtaler om skolehager og matlevering til kommunens kantiner**
- ✓ **prøve ut ordninger hvor bønder kan ta inn ungdommer med skolevegring og voksne på arbeidstrening.**
- ✓ **tilrettelegge for direkte møte- og markedsplasser mellom bønder og forbrukere som Reko-ringer, lokale gårdsferier med arbeidsinnsats som betaling, samt abonnements- og fadderordninger**
- ✓ **sørge for god informasjon til innbyggere om begrensninger som gjelder på dyrket mark og i skogen – med stikkord båndtvang (helårs mange steder) og ferdsel bare på frosne eller snødekte jorder**
- ✓ **at kommunen skal følge konsesjonsloven når de skal vurdere salg av landbrukseiendommer**
- ✓ **beholde kårboliger som del av gårdsbruk for å sikre gode generasjonsskifter – bidra til å bevare matjord**
- ✓ **utrede mulighet for kommunal støtte til lukket hogst i skog som alternativ til å hogge flater**

Vi må ikke glemme grøntnæringen

Gartnerforeningens medlemmer dyrker i hovedsak grønnsaker, blomster, frukt og ferdigplent. De er lite omfattet av jordbruksoppkjøret og er derfor avhengig av markedet og et godt samarbeid med kommunen. Produsentene trenger klare og forutsigbare rammevilkår. Gartnerforeningen ønsker å bli involvert i areal og reguleringsplanarbeidet. Grøntnæringen er opptatt av det

grønne skiftet og har høye ambisjoner om å være bærekraftige. Bransjen er i forkant med f.eks. bruk av nytte dyr fremfor sprøytemidler, i tillegg til å bruke resirkulert gjødsel. Siden produksjonen er så energikrevende, så er også potensialet for miljøgevinster store gjennom energibesparende tiltak.

Asker Venstre vil:

- ✓ **at produksjon av grønnsaker, blomster og prydplanter blir en del av næringsplanene i kommunen**
- ✓ **sikre gode beredskapsrutiner ved eventuelle vannbrudd for å unngå tap av avling**

- ✓ **støtte opp om grøntnæringens satsing og deres høye ambisjoner om å være bærekraftige**
- ✓ **stimulere til bruk av nytte dyr fremfor sprøytemidler, i tillegg til å bruke resirkulert gjødsel**
- ✓ **at kommunen bistår gartneriene og ha et koordinerende ansvar for å søke midler fra aktører som Innovasjon Norge og Enova til energisparende tiltak**
- ✓ **inkludere grøntnæringen i informasjonsflyt fra landbrukskontoret om støtteordninger**

9. Senior i Asker

Eldrebølgen vil gi oss gevinster og utfordringer, og Asker skal være en god kommune for alle. Eldre er generelt friskere og mer ressurssterke enn før. Eldre skal møtes med respekt, og gis mulighet til å bruke sin kunnskap, kompetanse og erfaring i ulike roller i samfunnet. Eldre med behov skal oppleve trygghet og nærhet. Det må tilrettelegges bedre for at alle kan være selvhjulpne så lenge som mulig. De som trenger det, skal få et godt og variert omsorgstilbud. En av de store utfordringene i årene framover er å sørge for at det er nok helsepersonell og god arbeidsfordeling for å dekke omsorgsbehovet. To nye sykehjem er inkludert i Handlingsplanen med innflytting i 2027 og 2030 (Heggedal og Vettre), og der datoene er viktige milepæler for å sikre at ventelistene ikke øker.

Asker Venstre vil:

- ✓ **ta i bruk teknologi, innovasjon, nye løsninger og nye boformer**
- ✓ **at det skal være alternative løsninger for eldre med lite dataerfaring, foreldet erfaring eller**

reduerte muligheter for å benytte nye løsninger

- ✓ **ha høyt aktivitetstilbud for demente – ved turer, musikk, aktiviteter og gode måltider**
- ✓ **ha tilbud om GPS sporing for å øke friheten**
- ✓ **ha samarbeid på tvers av hjemmetjenesten, helsetjenesten, pårørende, organisasjoner og andre som stiller opp og bidrar**
- ✓ **utfordre boligbyggere til løsninger som øker muligheten for kontakt med andre i «boligkomplekset» og i nærmiljøet**
- ✓ **avsette sentrale arealer i kommuneplanen for sykehjem for å møte fremtidig behov**
- ✓ **bygge sykehjem og omsorgsboliger i takt med eldrebølgen. Prioritere framdriften**
- ✓ **revurdere kriteriene for å få plass på sykehjem eller omsorgsboliger**
- ✓ **ha høy kvalitet på maten på sykehjemmene tilpasset den enkeltes vaner og ønsker, blant**

- ✓ annet ved å involvere beboerne så langt som mulig ved måltidene
- ✓ ha høyt aktivitetstilbud som passer for det mangfold av mennesker som bor sammen de siste årene av sitt liv
- ✓ at demente på sykehjem må få større aksjonsradius enn det som har vært vanlig
- ✓ at omsorg omfatter også godt tilbud til frisør, stell av negler, fysioterapi, ergoterapi og leger
- ✓ anerkjenne hvor viktig det er at personalet har tid og kompetanse til å yte god helsehjelp, ta den gode samtalen og forstå det mangfold av personligheter de møter

10. Inkludering og muligheter for alle

Alle kan oppleve ufrivillig utenforskap, noen ganger på grunn av samfunnets struktur og kultur og andre ganger på grunn av enkeltmenneskers ulike økonomi, familiesituasjon, kulturtilhørighet, egenskaper, nyinnflyttet, mm.

Asker er en kommune med mange ressurssterke innbyggere, og det blir ofte store forskjeller og ekstra belastende for de som ikke kan delta der «alle» andre kan delta. Familiens økonomi er ofte avgjørende for barns oppvekstsvilkår.

Mange lever med en form for funksjonshemming, fysisk eller psykisk, medfødt eller ervervet.

Om lag 20 prosent av innbyggerne i Asker har en bakgrunn fra et annet land enn Norge. Denne gruppen innbyggere er svært mangfoldig og har verdifull kompetanse på mange områder, som språk, kultur og teknologi. Det er også utfordringer. Venstre tror på helhetlig integreringspolitikk der barnehage, skole og arbeid er de viktigste arenaene for integrering. Vi ønsker at alle, uavhengig av opphav, realiserer sitt potensiale og bidrar med sine ressurser i utviklingen av Askersamfunnet.

Arbeid gir oss økonomisk frihet til å utvikle oss som mennesker og medborgere. Deltagelse i arbeid er

også helt avgjørende for inkludering og integrering, og bidrar til økt tilhørighet og utjevner forskjeller.

Asker Venstre vil:

- ✓ bidra til et arbeidsliv som er fleksibelt og tilgjengelig nok til å passe for folk med ulike forutsetninger
- ✓ bidra til mange lokale arbeidsplasser
- ✓ ha et samarbeid med bedrifter om tilrettelegging, praksisplasser, deltidsordninger, fadder/ traineeordninger og lærlingplasser
- ✓ sikre at sosialtjenestene har ressurser for tett og individuell oppfølging for å bistå flere ut i arbeidslivet
- ✓ ha flere personlige assistenter eller støttekontakter for å være en del av arbeidslivet
- ✓ ha mulighet for gratis barnehage og SFO i henhold til foreldrenes inntekt
- ✓ at aktivitetskortet forbedres i henhold til foreldrenes inntekt
- ✓ styrke tiltak som legger til rette for felles arenaer og møteplasser – for alle aldersgrupper

- ✓ ha variert boligbygging, mulighet for «leie til eie» og mulighet for å søke om kommunal garanti for husbankfinansiering
- ✓ ha subsidiering av reiseutgifter til organiserte fritidsaktiviteter
- ✓ ha lavterskeltilbud for psykisk hjelp, spesielt barn og unge
- ✓ ha rask og god oppfølging hos NAV
- ✓ at den internasjonale dagen for funksjonshemmede, den 3. desember, markeres
- ✓ at universell utforming må være en selvfølgelighet
- ✓ forbedre regelverket for bedre lønnspolitikk for personer på trygd i overgang til arbeid/deltidsarbeid
- ✓ sikre reell medvirkning, ekstra støtte og tilrettelagte aktiviteter som bidrar til økt livskvalitet
- ✓ at det skal anerkjennes at en spesiell innsats er nødvendig for å bidra til at flyktninger og asylsøkere får en rask integrering i samfunnet vårt

11. Kultur, idrett, frivillighet – lenge leve!

Medborgerskap er nødvendig for å håndtere nåtidens og fremtidens utfordringer. Gjennom tillit, medvirkning og åpenhet vil lokaldemokrati og lokalt engasjement bidra til utvikling av våre tettsteder. Vi trenger et felles løft for å sikre en grønn og bærekraftig fremtid.

Asker har en rik kulturarv, fantastisk natur, flotte kulturlandskaper, og mange gode arenaer for utøvelse av kultur, idrett og friluftsliv. I kombinasjon med et rikt lags- og foreningsliv, bidrar dette til at Asker er en god kommune å bo i.

Kulturell overlevering til neste generasjon er en av de viktigste sosiale prosesser i et samfunn. For barn og unge er tilbudene en svært viktig del av det å få en meningsfylt oppvekst, både sosialt, mentalt og fysisk.

Frivillige organisasjoner er en bærebjelke i det norske samfunnet. Det frivillige foreningslivet gir folk en lokal tilhørighet, verdifulle kunnskaper og ferdigheter. De frivillige organisasjonene og den innsats den enkelte innbygger i Asker gjør for hverandre, er avgjørende for en god samfunnsutvikling.

Idrett, kultur, vel, historielag og mangfoldet av frivillige organisasjoner er viktige arenaer for aktivitet – mentalt, sosialt, motorisk og fysisk og psykisk helse. Det gjør det enklere å knytte bånd og lar den enkelte føle tilhørighet gjennom inkluderende aktiviteter. Mange organisasjoner bidrar langt utover sine egne medlemmer. Mange organisasjoner trenger folk i lønnet arbeid for å utløse og koordinere frivillig innsats.

Den sterke vekst av leilighetsbygg har resultert i et stort antall sameierstyrer som også må anerkjennes som viktige frivillige organisasjoner. Nye leilighetsbygg kan være teknisk krevende å overta og drifte. Nye boformer skaper utfordringer og muligheter. Det må tenkes nytt om samspill med kommunen til alles fordel. Kommunen er sameier i mange leilighetsbygg (kommunale leiligheter) og har derfor et ansvar og en utfordring til å bidra til driften med kunnskap og hjelp til integrering.

Venstre vil gi den frivillige sektoren vekstmuligheter og arbeide for at

kommunen er en langsiktig og støttende partner der det trengs. Frivillige organisasjoner, men også enkeltpersoner spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å utvikle Asker som et inkluderende og godt samfunn.

Åpenhet om beslutninger er avgjørende for et velfungerende demokrati. For Asker Venstre er det viktig å styrke det lokale folkestyret. Nærhet mellom borgere, administrasjonen og folkevalgte, dialog for å forstå hverandre og åpenhet om politiske og administrative prosesser er nødvendig og bidrar til tillit.

Asker Venstre vil:

- ✓ **stimulere til et bredt tilbud innen idrett, kultur og et mangfold av organisasjoner**
- ✓ **etablere nye arenaer hvor det er klare mangler.**
- ✓ **i påvente av investeringsmuligheter må areal bevares for fremtidige behov.**
- ✓ **sikre fremtidsrettede aktivitetstilbud**
- ✓ **støtte initiativ til etablering av lokale ungdomshus**
- ✓ **«Futsal» er et eksempel på en populær aktivitet som tar ungdom på alvor – en aktivitet som trenger innendørs haller i en lang vinter**
- ✓ **E-sport kan bidra til gode samlingsplasser og økt aktivitet**
- ✓ **muligheter for aktiviteter innenfor musikk og teater for barn og ungdom må få støtte**
- ✓ **støtte og legge til rette for idrettens inkluderingsarbeid, eksempelvis «Aktive lokalsamfunn»**
- ✓ **sikre god utnyttelse og drift av idrettsarenaer, baner, haller, isflater mm – uansett eierskap**
- ✓ **sikre at lavinntektsfamilier også kan delta uten søknader via organisasjonen hvor man deltar**
- ✓ **opprette et miljøfond for sosial, økonomisk og miljømessig**

bærekraft, som støtte til organisasjoner

- ✓ **styrke støtte til frivillige organisasjoner og se på måter å gi lag og foreninger tilskudd til administrative funksjoner og trener lønn – for å kunne holde medlemsavgifter på et nivå som fremmer breddeaktivitet og for å koordinere og organisere frivillig innsats**
- ✓ **minske byråkratiet i forbindelse med søknader om midler og enkle byggesøknader**
- ✓ **planlegge skolebygg for alternativ bruk etter ordinær skoletid, som møtelokaler for lag og foreninger, privatundervisning, idrett eller kulturaktivitet**
- ✓ **bidra til talentutvikling i kultur og idrett**
- ✓ **videreutvikle bibliotek og Innbyggertorg som møteplasser for aktiviteter**
- ✓ **bidra til kulturminnevern**
- ✓ **bidra til videreutvikling av de lokale museene og sikre samhandling med Akershus**
- ✓ **bidra til opplevelser som styrker lokalt næringsliv og styrker tilhørigheten i den nye kommunen**
- ✓ **utfordre kommunen til enda bedre dialoger med innbyggerne, bedre åpenhet om arbeid/beslutninger og forbedre bekjentgjøring av kanaler for medvirkning**
- ✓ **utfordre kommunen til aktivt å bruke sin kunnskap og kompetanse for å lette sameietyrenes arbeidsbelastning og samtidig bidra til integrering. Starte med alle borettslag/ sameierskap hvor kommunen eier/ leier leiligheter**

12. Beredskap – alle må bidra!

Asker kommune har godt fokus på beredskap. Vi som innbyggere og kommune kan og må gjøre mer. Forsyningssikkerheten ble utfordret i pandemien. Tomme butikkhyller og hamstring skjedde på tross av sentrale myndigheters anbefaling om å unngå dette. Pandemien vi opplevde, lærte oss mye og ga oss og resten av verden en vevker på hva skjer om primærbehovene er truet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i verden gjør også at hver enkelt av oss må ha i tankene «hva gjør vi hvis?». Hvilke muligheter er det på matforsyning hvis det internasjonalt blir en forsyningsskise? Og hva kan du som innbygger gjøre selv? Hva kan vi som kommune gjøre av enkle tiltak?

En kommune i Norge har allerede opplevd dataangrep hvor innbyggers personopplysninger kom på avveie. Robuste sikkerhetssystemer og en god sikkerhetskultur er avgjørende for at Asker skal kunne beskytte seg mot liknende trusler.

Asker kommune har en skjult matreserve i egen jord som vi burde forvalte eller ha en klar plan/mulighet for utnyttelse hvis behovet oppstår. En kjøkkenhage på 200 kvm. vil gi ca. 1 kg mat pr. dag gjennom et år. Det utgjør ca 250 gram næringsrik kost pr. person i en familie på fire. Dette er en svært enkel og kostnadsfri delberedskap for kommunen.

I kriser er noe av det viktigste for folks mentale helse å føle seg nyttige og bidra aktivt. Dyrkinga av egne hager i en krise, vil gi følelsen av et aktivt bidrag. Samtidig vil økt fokus på dette i kommunen, gi økte muligheter for livsglede og nærkontakt med naturen for innbyggerne i en normalsituasjon.

Asker kommune må ha en beredskap innen oppvarming hvis man opplever lengre nedetider ved strømbrudd eller langvarig energimangel. Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise.

Asker Venstre vil:

- ✓ **investere tilstrekkelige ressurser til sikkerhetssystemer, samt har fokus på god delings- og læringskultur for sikkerhet for sine ansatte og samarbeidspartnere**
- ✓ **jevnlig tilby kurs/folkemøter på innbyggertorgene for opplæring av innbyggerne innen dyrking av egen hage**
- ✓ **aktivt stimulere til kolonihager på kommunale tomter**
- ✓ **kartlegge tilgang/beredskap på skogsmaskiner og annet utstyr for vedhogst som er nødvendig ved en langvarig energikrise**
- ✓ **utarbeide en forkortet versjon av «Beredskapshagen». En bok som bygger på Datsja-prinsippet og utnyttning av egne kjøkkenhager. Målet med dette er å spre kunnskap om dyrking av egen hage**
- ✓ **ha en beredskap rundt kontant/kreditt-løsning hvis det blir en lengre nedetid med betalingsmidler**

VENSTRE

Venstre – vi tar Asker framover

**Bli med å ta Asker i en grønn og
liberal retning – bli medlem.**